

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 13.060.70; 65.150 **Prosinec 2015**

Kvalita vod - Odběr vzorků ryb mnohoočkovými tenaty

ČSN
EN 14757
75 7708

Water quality - Sampling of fish with multi-mesh gillnets

Qualité de l'eau - Echantillonnage des poissons à l'aide de filets maillants

Wasserbeschaffenheit - Probenahme von Fisch mittels Multi-Maschen-Kiemennetzen

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 14757:2015. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN 14757:2015. It was translated by the Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN 14757 (75 7708) z dubna 2006.

Národní předmluva

Vypracování normy

Zpracovatel: Sweco Hydroprojekt a. s., IČ 26475081, Ing. Lenka Fremrová, ve spolupráci s Hydrobiologickým ústavem AV ČR, České Budějovice, RNDr. Marie Prchalová, Ph.D., Mgr. Mojmír Vašek, Ph.D., Mgr. Petr Blabolil, Mgr. Marek Šmejkal, prof. RNDr. Jan Kubečka, CSc.

Technická normalizační komise: TNK 104 Kvalita vod

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Alena Mastná

EVROPSKÁ NORMA EN 14757

EUROPEAN STANDARD

NORME EUROPÉENNE

EUROPÄISCHE NORM Květen 2015

ICS 13.060.70; 65.150 Nahrazuje EN 14757:2005

Kvalita vod - Odběr vzorků ryb mnohoočkovými tenaty

Water quality - Sampling of fish with multi-mesh gillnets

Tato evropská norma byla schválena CEN dne 2015-04-16.

Členové CEN jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy.

Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Řídicí centrum CEN-CENELEC: Avenue Marnix 17, B-1000 Brusel

© 2015 CEN Veškerá práva pro využití v jakékoli formě a jakýmikoli prostředky Ref. č.
EN 14757:2015 E
jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Obsah

Strana

Předmluva 6

Úvod 7

1 Předmět normy 8

2 Citované dokumenty 8

3 Termíny a definice 8

4 Podstata odběru vzorků 8

5 Vybavení 8

5.1 Bentická tenata 8

5.2 Pelagická tenata 9

6	Plán odběru vzorků a postup	9
6.1	Plán odběru vzorků	9
6.2	Plánování	10
6.3	Období pro odběr vzorků	10
6.4	Odběr vzorků	10
6.5	Bezpečnostní pokyny	11
7	Odběr vzorků v časových řadách	11
7.1	Vzorkovací úsilí	11
7.2	Hloubkové rozmístění bentických tenat	12
7.3	Odběr vzorků z pelagického habitatu	13
8	Inventární odběr vzorků	13
8.1	Vzorkovací úsilí	13
8.2	Hloubkové rozmístění bentických tenat	13
9	Zpracování údajů a předkládání zpráv	14
9.1	Údaje o rybách	14
9.2	Doplňující informace	14
9.3	Databáze a řízení kvality	15
10	Korekce selektivity tenat	16
11	Odhad rozptylu údajů	16
11.1	Změna v rámci jednoho vodního útvaru	16
11.2	Meziroční změny v rámci jednoho vodního útvaru	16
11.3	Odchyly mezi různými vodními útvary	17
12	Použití a další analýzy	17
13	Omezení a doplňkové odběry vzorků	17
14	Alternativní odběr vzorků	18
Příloha A	(informativní) Rozdělení bentických mnohoočkových tenat do různých hloubkových vrstev ve vodních útvarech s různou plochou a maximální hloubkou	19
Příloha B	(informativní) Odběry vzorků ryb za účelem analýzy věku a růstu	21

B.1 Obecně	21
B.2 Výběr jedinců	21
B.3 Výběr tvrdých struktur pro analýzu věku a růstu	21
B.3.1 Obecně	21
B.3.2 Otolity	22
B.3.3 Šupiny	22
B.3.4 Skřelové kosti	22
B.3.5 Kleitrum a metapterygoid	23
Příloha C (informativní) Příklady formulářů pro zápis ryb a doplňkových údajů	24
Bibliografie	28

Strana

Předmluva

Tento dokument (EN 14757:2015) vypracovala technická komise CEN/TC 230 *Rozbor vod*, jejíž sekretariát zajišťuje DIN.

Této evropské normě je nutno nejpozději do listopadu 2015 udělit status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu, je nutno zrušit nejpozději do listopadu 2015.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN [a/nebo CENELEC] nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoli nebo všech patentových práv.

Tento dokument nahrazuje EN 14757:2005.

Dále jsou uvedeny významné technické rozdíly mezi tímto vydáním a EN 14757:2005:

- a. tato norma byla revidována, aby bylo potvrzeno, že použití pelagických tenat je jednou z možností pro odběr vzorků ryb tenaty;
- b. byl revidován návrh odběru vzorků pro umístění bentických tenat;
- c. byly revidovány požadavky na plánování, dobu trvání odběru a postup odběru vzorků;
- d. byly revidovány požadavky na shromažďování, uchovávání a zpracování údajů;
- e. byly revidovány a zkráceny specifikace týkající se korekce selektivity tenat;
- f. byly zahrnuty podrobnosti a odkazy na alternativní metody odběru vzorků;

- g. podrobnosti týkající se analýzy věku a růstu byly vypuštěny z normativní části a byly přidány do informativní přílohy (příloha B).

Podle vnitřních předpisů CEN-CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Úvod

Tato norma je jednou z několika evropských norem vyvinutých pro posouzení druhového složení, četnosti a věkového složení rybích společenstev ve vodních tocích, jezerech a v přechodných vodách. Další normy popisují „Odběr vzorků ryb pomocí elektrického proudu“ (EN 14011), „Pokyny pro oblast použití a výběr metod pro odběr vzorků ryb“ (EN 14962) a „Návod pro odhadování výskytu ryb mobilními hydroakustickými metodami“ (EN 15910).

V mnoha zemích se pro použití metody popsané touto normou vyžaduje povolení vlastníků půdy a národních nebo regionálních úřadů. V mnoha zemích je dále potřeba mít souhlas organizací pro ochranu zvířat. Některé nemoci ryb a nemoci specifické pro další organismy, např. sladkovodní korýše, se mohou šířit použitím vybavení kontaminovaného patogeny a parazity. Uživatelé této normy by měli zkontrolovat příslušné národní předpisy.

UPOZORNĚNÍ Pracovníci používající tuto normu by měli ovládat běžnou laboratorní praxi a práci v terénu. Tato norma si nečiní nárok na uvedení všech bezpečnostních rizik, pokud existují v souvislosti s jejím používáním. Je odpovědností uživatele stanovit náležitá bezpečnostní a zdravotní opatření a zajistit shodu se všemi podmínkami národních předpisů.

DŮLEŽITÉ Je naprosto nutné, aby zkoušky podle této normy prováděli pouze k tomu proškolení pracovníci.

1 Předmět normy

Tato norma stanovuje metodu pro odběr vzorků ryb v jezerech a vodních nádržích pomocí bentických mnohoočkových tenat a uvádí doporučení pro odběr vzorků pelagickými mnohoočkovými tenaty. Tato metoda popisuje odhady výskytu druhů ryb, kvantitativní relativní četnosti a biomasy ryb vyjádřené jako úlovek na jednotku úsilí (CPUE, Catch Per Unit Effort) a odhad velikostního složení rybí obsádky ve vodách mírného pásu. Odhady vycházející z normalizovaného odběru vzorků jsou dále porovnatelné v čase v rámci jednoho i více vodních útvarů (NP1).

Tato metoda také poskytuje informace o schématu odběru vzorků, o záznamu údajů a předkládání zpráv, stejně jako o použití a dalším zpracování údajů. Poskytuje také pokyny pro odběr vzorků ryb pro analýzu věkového složení a růstu. Podle zásad uvedených v této normě je možné odebírat vzorky z dalších stojatých vodních útvarů.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.